

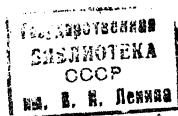
ESAIAS TEGNÉRS
EFTERLEMNAD SKRIFTER.

NY SAMLING.

FÖRSTA BANDET.

BREF.

STOCKHOLM 1873.
F. & G. BEIJERS FÖRLAG.

и 43376-67

Stockholm, 1873. P. A. Norstedt & Söner.

FÖRORD.

Ett fjerdedels århundrade har förflutit sedan ESAIAS TEGNÉRS skrifter första gången i en samlad upplaga offentliggjordes. Utgifven under åren närmast efter den store skaldens bortgång, blef denna samling en minnesvård på hans graf, som skall förblifva oförgänglig, så länge ännu svenskt språk talas och kärleken till sångens konst ej dött ut. Genom tvenne sedermera utgifna upplagor af TEGNÉRS "Samlade Skrifter" hafva de vunnit en stor och allmän spridning, och mera än någon annan svensk författares arbeten hafva dessa blifvit en folkets egendom.

En tidrymd, sådan som den nämnda, går icke förbi utan att medföra stora förändringar. Af det slägte, som för tjugosju år tillbaka stod sörjande kring TEGNÉRS graf, hafva många redan gått bort, och af dem som i egentlig mening voro hans samtida och jemnåriga, torde nu mera endast ytterst få finnas qvar bland de lefvande. De yttre förhållanden, i hvilka skalden lefde och verkade, hafva under denna tid ej mindre skiftat. Det tidehvarf, i många afseenden ett bland Sveriges ärofullaste, i hvilket han under sin mognade mannaålder blef för sitt fosterland hvad ännu ingen svensk skald före eller efter honom varit — åren 1810—40 — tillhör nu mera historien. De stormar hafva lagt sig, som då upprörde samhällslifvets yta, och de män, som då verksamt ingrepo i händelsernas gång, hvila i grafven. De stora gestalterna och de stora tilldragelserna, ej längre undanskymda af dagens små lidelser och efemera storheter, framträda i bestämdare drag på taflan, och forskaren kan se dem med pröfvande blick. Men på samma gång gör sig också den fordran gällande, att hvad som kastar ljus öfver tidehvarfvvet eller dess store män icke skrinlägges, utan blir tillgängligt; och detta ej blott för forskaren, utan för en hvar, som vill lära rätt känna den tid, ur hvilken hans egen uppvuxit, och de män, hos hvilka han för sin egen bildning står i skuld.

Den samling af till största delen hittills otryckta skrifter af ESAIAS TEGNÉR, hvars första band härmed offentliggöres, har till sitt väsentliga syfte att lemna ett bidrag till kännedomen om en af detta tidehvarfs störste söner och om den omgifning, hvori han lefvat. Med sanning och konstnärlig fulländning har hans bild mer än en gång blifvit tecknad; hans personlighet och hans samtid hafva funnit varmhjertade och talangfulla skildrare. Men ingen teckning, äfven den mästerligaste, kan ersätta den bild, som mannens egna uttalanden gifva; på djupet af hans rika, mångskiftande väsen gingo många dolda guldådror, hvilka fullt läggas i dagen endast genom hans egna förtroliga meddelanden. I bref till sina vänner har han tecknat sig sjelf med den ärliga oförbehållsamhet, som var ett af hufvuddragen i hans karakter. I dem ersätter det skrifna ordet det talade, och der kan man ännu, långt sedan den värtaliga stämman tystnat och snillet upphört att strö ikring sig sina gnistor af eld, få ett så att säga *omedelbart* intryck af hans personlighet. För den rätta uppfattningen af en stor man är det äfven viktigt att lära känna honom under andra tider och andra förhållanden än de, der han emottog samtidens beundran och hyllning. Att lära känna TEGNÉR under hans vittra studiitid, att se huru hans ande småningom frigjordes, är härvid lika lärorikt som att se det nit och det allvarliga arbete, hvarmed han fylde sin plats såsom embetsman och utöfvade en verksamhet, som endast af honom sjelf genom glansen af hans egna bragder i diktens verld blef fördunklad.

Den skatt af källskrifter af denna art, som skalden efterlemn timer och åt hvilken en omsorgsfull vård egnats af dem, som i lifvet varit honom närmast, är icke ringa. Så väl af hans förtroliga bref, som af dikter från hans ungdom, då han lärde sig "skalan till sången", och af skrifter, tillhörande hans verksamhet som universitetslärare och biskop, finnas rika samlingar, hvilka ännu dels icke blifvit offentliggjorda, dels endast erhållit den offentlighet, som stundens behof kräfd. Det är bland dessa endast några få, som blifvit inrymda i hans "Samlade Skrifter". Skälen härtill äro lätt insedda: mycket kunde vid den tidpunkt, då denna samling fram-

trädde, af hänsyn, som måste anses såsom fullt berättigade, ej lennas åt offentligheten; samlingen borde framför allt i allmänhetens händer lemna det som förut i spridda samlingar, tryckta och handskrifna, utgjort föremål för hennes kärlek och beundran, och derjemte, bland dittills mindre bekanta skrifter, hvad som var ypperst och mest karakteristiskt; och det stora omfång, som samlingen i hvarje fall måste erhålla, gjorde hänsyn till begränsning nödiga.

En ny tid har kommit med förändrade förhållanden och ett nytt slägte; men det har visat sig, att ESAIAS TEGNÉRS namn ej upphört att öfva sin tjusmagt öfver svenska sinnen och att det nya slägtet egnar samna hyllning och samma kärlek åt Sveriges största sångarminne, som dess fäder föredro. Tid efter annan hafva röster förnummits, som yrkat, att till samlingen af skaldens skrifter måtte läggas än ett, än ett annat, som der saknas, men som blifvit i vidsträcktare kretsar känt. Offentliggörandet af den samling som nu framträder, redan länge påtänkt, har ej längre bort uppskjutas. Då dessa skrifter väl kunna anses såsom en dyrbar national-egendom, har åt denna samling äfven bort gifvas den största möjliga fullständighet. Ingenting bör der saknas, som kan anses upplysande eller karakteristiskt, eger allmänna intresse och på grund af sitt innehåll numera lämpar sig för offentligheten.

Den omfångsrikaste delen af denna samling, hittills för den stora allmänheten nästan alldeles obekant, utgöres af urval af bref från olika perioder af skaldens lif. De prof på hans brefstil, hvilka finnas intagna i "Samlade Skrifter", böra tillräckligt hafva visat skaplynnets af denna art af hans författarskap. Leopold, sjelf en mästare i brefskrifningens konst, har om TEGNÉRS sätt att i bref förtroligt meddela sig med sina vänner, yttrat: "Tegnér är den sämste hushållare jag känner. Att på ett enskildt bref slösa en sådan rikedom af tankar och snille, stil och bilder! Hvilken af våra störste litteratörer hade ej varit stolt att förarbeta en sådan sida till en hel afhandling?" — I många af de bref, som här framläggas, skall hvarje läsare finna besannadt Leopolds yttrande. I enskilda meddelanden, ej mindre än i hvad som var beräknadt för offentligheten, var skalden